

Bemærkninger til forslaget

Dette forslag har til hensigt at gøre det rimeligt for lønmodtagerne at vise tilbageholdenhed i lønudviklingen.

Opnåede lønforhøjelser gennem centrale eller lokale forhandlinger indebærer i Danmarks økonomiske situation ikke den fordel, som de på papiret er udtryk for. Deres realværdi opluges af skatter og afgifter samt af prisforhøjelser. Dertil kommer periodiske ekstrastramninger gennem opslugning af købekraft.

Udviklingen har imidlertid vist, at det ikke er muligt at opnå villighed til tilbageholdenhed hos de enkelte grupper af lønmodtagere. Baggrunden herfor skal ikke diskuteres i disse bemærkninger. Forslagsstillerne lægger det faktum til grund, at det forholder sig som påstået.

Det er derfor allerede af nationaløkonomiske årsager nødvendigt at indføre et incitament til opnåelse af den nævnte tilbageholdenhed, der er en afgørende forudsætning for en forbedret dansk konkurrenceevne.

Det hører til den grundlæggende tanke bag forslaget, at samtlige medarbejdere direkte motiveres for en positiv interesse for en gunstig udvikling for deres arbejdsplads.

En løntilbageholdenhed, der faktisk forbedrer en virksomheds eller en branches konkurrenceevne, vil blive en fordel for de pågældende virksomheders ejere. Dette er i sig selv en væsentlig del af formålet. Det er nemlig også i de ansattes interesse, at deres virksomhed (og dansk erhvervsliv i sin totalitet) styrkes gennem en forbedret indtjening, der igen kan danne grundlag for ny investering.

Alligevel vil der – under forudsætning af opnåelse af årelange forbedrede resultater – blive tale om en opsparing af indre værdier i virksomhederne. Hvis disse alene tilfalder kapitalejerne, kan dette ikke føles retfærdigt af de ansatte. Der må derfor en form for udligning til.

Den enkle tanke bag forslaget er den, at der af en virksomheds bruttoindtjening først udbetales løn til medarbejderne og løn (forrentning) til kapi-

talen. Det derefter resterende beløb gøres til genstand for overskudsdeling.

Den foreslåede procent (10) er tilstrækkelig stor til, at den må være interessant for de ansatte. Andelen kan næppe være større, idet al nyinvestering er afhængig af overskuddet, og især i en tid af enorme tekniske forandringer må det sikres, at der er tilstrækkelig kapital til nyinvestering.

Forslaget søger i praksis at udmønte den kendsgerning, at ejere og medarbejdere i en virksomhed har i overvejende grad fælles interesser. Foruden det nationaløkonomiske aspekt ønsker forslagsstillerne også at pege på det moralske.

Der foreligger fra mange førende erhvervsledere udsagn om, at de i høj grad forstår værdien af en indsatspræmiering for medarbejderne på linje med den præmie, kapitalen opnår. Der er i virkeligheden tale om det sunde princip: »noget for noget«.

Medarbejderne i den offentlige sektor samt i non-profit organisationer af enhver art kan ikke deltage i ordningen. Det vil simpelthen ikke være muligt at konstruere en brugbar nøgle (model) til dette formål. For offentligt ansatte er der jo heller ikke tale om, at ejere opnår en særlig gevinst, da de offentlige virksomheder ejes af alle borgere.

Enhver form for lønskat eller for centrale fonds må centrum-demokraterne totalt afvise.

Udbetalingen af en obligatorisk overskudsandel til ansatte i privatejede virksomheder sker ikke på andre lønmodtageres bekostning. Tværtimod vil det naturligvis også for dem være en fordel, at der vises løntilbageholdenhed.

Det skal for en ordens skyld påpeges, at det her stillede forslag ikke på ringeste måde anfægter en virksomheds ledelses ret til at lede og fordele arbejdet. Denne ret (som tillige er en pligt) er en absolut nødvendighed af hensyn til funktionsdygtighed og ansvarsplacering.

Forslagsstillerne er sig bevidst, at det fremsatte forslag byder på en del vanskeligheder. Forslagsstillerne forestiller sig ikke, at samtlige kan løses forud for en lovs ikrafttræden. Det er alligevel påtrængende nødvendigt at få påbegyndt en sådan